

ზედსართავები და შეთანხმება

არსებითი სახელის სქესი, დაბოლოებები, რომლებსაც ზედსართავები შესთანხმებლად იღებენ, და სიტყვები, რომლებიც პირველ რიგში ღირს იცოდეთ.

რუსული ზედსართავი თავის დაბოლოებას იმ არსებითი სახელის შესაბამისად იცვლის, რომელსაც აღწერს — სქესის, რიცხვისა და ბრუნვის მიხედვით. როგორც კი არსებითი სახელის სქესს ამოიცნობთ, დაბოლოებები მცირე ნიმუშებს მიჰყვება.

პირველი ნაბიჯი: რა სქესისაა არსებითი სახელი?

სახელობითი მხოლობითის დაბოლოება გიპასუხებთ — მხოლოდ ერთი ჯგუფი უნდა დაიზებინოთ.

დაბოლოება	სქესი	მაგალითები
თანხმოვანი ან -й	მამრობითი	дом (სახლი), музей (მუზეუმი), стол (მაგიდა)
-и ან -е	საშუალო	окно (ფანჯარა), море (ზღვა), слово (სიტყვა)
-а ან -я	მდედრობითი	книга (წიგნი), неделя (კვირა), машина (მანქანა)
-ь	ორივე — ისწავლეთ სიტყვასთან ერთად	словáрь (მამრ.), дверь (მდედრ.), ночь (მდედრ.)

გამონაკდისები, რომლებიც ღირს იცოდეთ: -а/-я დაბოლოებიანი სიტყვებით აღწეხიდი მამაკაცები მაინც მამრობითი სქესის აჩიან (мáтá, дéдá, мужчíна).

მეორე ნაბიჯი: შეუთანხმეთ ზედსართავი

მოდელად ავიღოთ нóвый (ახალი), სახელობით ბრუნვაში:

რომელ სახელთან ერთად	დაბოლოება	მაგალითი
მამრობითი სახელი	-ый	нóвый дом — ახალი სახლი
საშუალო სახელი	-ое	нóвое окно — ახალი ფანჯარა
მდედრობითი სახელი	-ая	нóвая книга — ახალი წიგნი
მრავლობითი სახელი	-ые	нóвые книги — ახალი წიგნები

მახვილიანი დაბოლოების ზედსართავები -ый-ის ნაცვლად -óй-ს იყენებენ: большóй дом, молодóй человек. რბილი ზედსართავები -и-ს ი-თი და -о-ს ე-თი ანაცვლებენ: сíний, сíнее, сíняя, сíние.

სრული ცხრილი

ბრუნვა	მამრ. / საშ.	მდედრობითი	მრავლობითი
სახ.	-ый / -ое	-ая	-ые
ბრალდ.	როგორც სახ. ან ნათ. / -ое	-ую	როგორც სახ. ან ნათ.
ნათ.	-ого	-ой	-их
მიც.	-ому	-ой	-им

ბრუნვა	მამრ. / საშ.	მდედრობითი	მრავლობითი
მოქ.	-ым	-ой	-ыми
წინდ.	-ом	-ой	-их

მამრობითი და მრავლობითი ბრუნვებითი სუფიქსებზეა დამოკიდებული: ცოცხადი აჩება ნათესაობითს იხთავს, საგანი კი სახელობითს ინახუნებს. მდედრობითი ყოველთვის -ую-ია.

ზედსართავები, რომლებიც პირველ რიგში ღირს ისწავლოთ

но́вый	ახალი	интерéсный	საინტერესო
ста́рый	ძველი	ску́чный	მოსაწყენი
большо́й	დიდი	ва́жный	მნიშვნელოვანი
мáленький	პატარა	бы́стрый	სწრაფი
хоро́ший	კარგი	горя́чий	ცხელი
плохо́й	ცუდი	холо́дный	ცივი
краси́вый	ლამაზი	вку́сный	გემრიელი
молодо́й	ახალგაზრდა	у́мный	ჭკვიანი
дорого́й	ძვირი, ძვირფასი	чи́стый	სუფთა
дешё́вый	იაფი	свобóдный	თავისუფალი
лёгкий	ადვილი, მსუბუქი	ру́сский	რუსული
трудо́й	რთული	последний	ბოლო

წინადადებებში

Это но́вая маши́на.

ეს ახალი მანქანაა. (მდედრობითი, სახელობითი)

Я чита́ю интере́сную кни́гу.

საინტერესო წიგნს ვკითხულობ. (მდედრობითი, ბრალდებითი)

Он живёт в большо́м до́ме.

ის დიდ სახლში ცხოვრობს. (მამრობითი, წინდებულიანი)

У меня́ нет свобóдного вре́мени.

თავისუფალი დრო არ მაქვს. (საშუალო, ნათესაობითი)

Я говорю́ с ру́сским дру́гом.

რუს მეგობართან ვლაპარაკობ. (მამრობითი, მოქმედებითი)

Это мо́й ста́рые друзья́.

ეს ჩემი ძველი მეგობრები არიან. (მრავლობითი, სახელობითი)

-ого დაბოლოება „в“-ით იკითხება

но́вого ჟღერს როგორც „ნრ-ვა-ვა“ და არა „ნრ-ვა-გა“. იგივე ეხება -его-ს, ასევე его-ს და сегодня-ს. ეს ერთ-ერთი იშვიათი ადგილია, სადაც რუსული მართლწერა ჟღერადობას არ ემთხვევა, და ყოველ მოსწავლეს ერთხელ მაინც შეაცდენს.